

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

6 januari 2016

HERZIENING VAN DE GRONDWET

Voorstel tot herziening van artikel 12 van de Grondwet, teneinde voor bepaalde misdrijven een aanhoudingstermijn van tweeënzeventig uren mogelijk te maken

AMENDEMENT

Zie:

Doc 54 **1529/ (2015/2016):**

001: Herziening van de Grondwet van de heren Terwingen, Vuye, Ducarme en Dewael.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

6 janvier 2016

RÉVISION DE LA CONSTITUTION

Proposition de révision de l'article 12 de la constitution en vue de permettre pour certaines infractions un délai d'arrestation de septante-deux heures

AMENDEMENT

Voir:

Doc 54 **1529/ (2015/2016):**

001: Révision de la Constitution de MM. Terwingen, Vuye, Ducarme et Dewael.

3206

Nr. 1 VAN DE HEER **BROTCORNE c.s.**

Enig artikel

De voorgestelde zin vervangen door wat volgt:

“Die termijn kan voor terroristische misdrijven evenwel bij wet op tweeënzeventig uur worden gebracht.”

VERANTWOORDING

Dit amendement strekt ertoe de bevoegdheid van de wetgever inzake de verlenging van de aanhoudingstermijn te beperken tot de terroristische misdrijven, teneinde het dispositief van het voorstel tot herziening van artikel 12, derde lid, van de Grondwet in overeenstemming te brengen met de toelichting ervan.

In die toelichting wordt verantwoord waarom de termijn gedurende dewelke een persoon zonder het optreden van een rechter kan worden aangehouden, van vierentwintig uur op tweeënzeventig uur moet worden gebracht, met name door te verwijzen naar “de recente tragische gebeurtenissen die ons, Europese burgers, hebben getroffen” en door de nood aan een “specifieke aanpak” voor de complexe “problematiek van het terrorisme”. In die toelichting wordt tevens aangegeven dat “deze verlengde termijn zal worden ingesteld ten aanzien van terroristische misdrijven”.

Zoals uit deze elementen blijkt, beogen de indieners van het voorstel deze maatregel specifiek voor terroristische misdrijven in te stellen en verantwoorden zij de herziening van de Grondwet uitsluitend ten aanzien van de voormelde misdrijven. Om die reden moet de herziening van artikel 12, derde lid, van de Grondwet in de eigenste bepalingen van de Grondwet worden ingeperkt tot de terroristische misdrijven.

De verwijzing naar de terroristische misdrijven heeft betrekking op de misdrijven die thans zijn opgenomen in Titel I ter van Boek 2 van het Strafwetboek. Het spreekt vanzelf dat de wetgever in de toekomst nieuwe terroristische misdrijven zal kunnen definiëren die in aanmerking komen voor de verlenging van de aanhoudingstermijn van vierentwintig uur naar tweeënzeventig uur. Hij kan het begrip “terroristisch misdrijf” echter niet op een andere manier definiëren; zo niet schendt hij het nieuwe voorgestelde lid van de Grondwet. Dat begrip zal moeten worden geïnterpreteerd in het licht van onder meer de internationale juridische instrumenten waartoe ons land

N° 1 DE M. **BROTCORNE ET CONSORTS**

Article unique

Remplacer la phrase proposée par la phrase suivante:

“Toutefois, la loi peut porter ce délai à septante-deux heures pour les infractions terroristes.”

JUSTIFICATION

L’objet du présent amendement est de limiter le pouvoir du législateur aux infractions terroristes afin de mettre le dispositif de la proposition de révision de l’article 12, alinéa 3, de la Constitution en concordance avec ses développements.

En effet, ceux-ci justifient l’extension de vingt-quatre à septante-deux heures de la période durant laquelle une personne peut être détenue sans l’intervention d’un juge par une référence aux “récents événements tragiques qui nous ont touchés” et par la nécessité d’une “approche spécifique” pour “la problématique du terrorisme” en raison de sa complexité. Ces développements précisent également que “ce délai prolongé sera instauré par rapport aux infractions terroristes”.

Ainsi qu’il ressort de ces éléments, les auteurs de la proposition visent spécifiquement les infractions terroristes et justifient la révision de la Constitution exclusivement à l’égard de ces infractions. Il y a dès lors lieu de limiter la révision de l’article 12, alinéa 3 aux infractions terroristes dans le dispositif même de la Constitution.

La référence aux infractions terroristes vise les infractions actuellement reprises dans le Titre I ter du Livre 2 du Code pénal. Il va de soi que le législateur pourra à l’avenir définir de nouvelles infractions terroristes auxquelles la prolongation du délai de vingt-quatre à septante-deux heures pourrait trouver à s’appliquer. Il ne pourra cependant pas dénaturer la notion d’infraction terroriste sous peine de violer le nouvel alinéa constitutionnel proposé. Cette notion devra être interprétée au regard notamment des instruments juridiques internationaux qui lient la Belgique et en particulier à ceux issus de l’Union européenne et du Conseil de l’Europe, comme la

gebonden is, en in het bijzonder van de instrumenten van de Europese Unie en de Raad van Europa, zoals Kaderbesluit 2002/475/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 inzake terrorismebestrijding en Kaderbesluit 2008/919/JBZ van de Raad van 28 november 2008 tot wijziging van Kaderbesluit 2002/475/JBZ inzake terrorismebestrijding.

De in artikel 12 van de Grondwet vermelde termijn van vierentwintig uur is een absolute limiet waaraan de wetgever zich moet houden. Aldus beoogde de Grondwetgever de individuele vrijheid te waarborgen, door elke aanhouding van meer dan vierentwintig uur op een andere grondslag dan een gerechtelijk oordeel, buiten de wet te stellen.

De invoeging van artikel 15*bis* in de wet op de voorlopige hechtenis vormde trouwens geen afwijking van artikel 12 van de Grondwet, aangezien voor de verlenging van de aanhoudingstermijn van vierentwintig uur een met redenen omklede beslissing van een onderzoeksrechter vereist is.

Dit amendement strekt ertoe te voorkomen dat het constitutioneel recht om alleen door het optreden van een rechter langer dan vierentwintig uur te worden aangehouden, volledig wordt uitgehold. Het bepalend gedeelte van het voorstel tot herziening van de Grondwet voorziet in geen enkele materiële, noch procedurele beperking van de aan de wetgever verleende bevoegdheid om af te wijken van de constitutionele regel dat de betrokkene niet langer dan vierentwintig uur kan worden aangehouden.

décision-cadre 2002/475/JAI du 13 juin 2002 relative à la lutte contre le terrorisme et la décision-cadre 2008/919/JAI du 28 novembre 2008 modifiant la décision-cadre 2002/475/JAI.

Le délai de vingt-quatre heures inscrit à l'article 12 de la Constitution est une limite absolue qui s'impose au législateur. Le constituant entendait ainsi garantir la liberté individuelle en rendant illégale toute arrestation de plus de vingt-quatre heures causée par autre chose qu'un jugement.

D'ailleurs l'introduction de l'article 15*bis* dans la loi sur la détention préventive ne constituait pas une dérogation à l'article 12 de la Constitution dans la mesure où la prolongation de la détention au-delà du délai de vingt-quatre heures doit être prononcée par une décision motivée d'un juge d'instruction.

Le présent amendement vise à éviter que soit vidé de toute substance le droit constitutionnel de n'être détenu plus de vingt-quatre heures que moyennant l'intervention d'un juge. Le dispositif de la révision de la Constitution ne prévoit aucune limite ni matérielle ni procédurale au pouvoir qu'elle attribue au législateur de déroger à la règle constitutionnelle des vingt-quatre heures.

Christian BROTCORNE (cdH)
Catherine FONCK (cdH)
Georges DALLEMAGNE (cdH)